

آمارها نشان می‌دهد مساله آسیب‌های اجتماعی با وجود مطالبه جدی رهبر انقلاب با غفلت دولت دوازدهم مواجه شد

آسیب‌های اجتماعی چگونه به حاشیه‌رفت؟

بررسی برنامه‌های ۲ کاندیدای ریاست‌جمهوری در اولین روز از تبلیغات رادیو تلویزیونی

از یارانه پنهان تا نظریه ساخت ایران

با شروع رسمی تبلیغات انتخابات ریاست‌جمهوری، نامزدها هر یک به فراخور وقت قانونی که برای ارائه برنامه‌هایشان در صداوسیما در نظر گرفته شده به بیان دیدگاه‌ها و برنامه‌های خود در صورت به دست گرفتن احتمالی سکان هدایت قوه‌مجریه پرداختند. امیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی و محسن مهرعلیزاده دو نامزدی بودند که در روزهای ۷ و ۸ خرداد از فرصت تبلیغاتی خود در رسانه ملی استفاده کردند. مهرعلیزاده در برنامه رادیو اقتصاد گفت: تعدد دستگاه‌های ناظر هم مشکل‌ساز است و امیرحسین قاضی‌زاده هاشمی در برنامه بادوربین ضمن نقد دولت‌های ریاستی به تشریح دولت مشارکت جو پرداخت...

بررسی سه فیلم ایرانی صحنه‌زنی، بوتاکس و شهربانو که از پرمخاطب‌ترین آثار جشنواره جهانی فیلم فجر بوده‌اند

تلخ‌کامی به توان ۳

کشف گور دسته جمعی ۲۱۵ کودک بومی در کانادا با سکوت محافل حقوق بشری این کشور روبه‌رو شده است

نسل‌کشی به سبک کانادایی

گفت‌وگو با نایب‌رئیس انجمن جهانی حفاظت آب و خاک درباره عملکرد دولت در حوزه منابع طبیعی

بی‌توجهی به تجربه‌گرایی

گفت‌وگوی «کافه‌میرداماد» با عباس حسین‌نژاد درباره طنز و شوخی

هر چه بی‌ادب‌تر، محبوب‌تر

درنگ

۸ سال ناکامی در کنترل آسیب‌های اجتماعی

یکی از موضوعاتی که موجب نگرانی مردم و برخی از مسئولان شده، موضوع افزایش آسیب‌ها و مسائل اجتماعی است. به‌گونه‌ای که مقام معظم رهبری در جلساتی که از پایان سال ۹۵ باهدف بررسی همین موضوعات با همه مسئولان ذی‌ربط برگزار کرده بودند، اعلام کردند، ۱۰ سال در این حوزه عقب هستیم و عباراتی با این مضامین هم طرح کردند که هرکسی که دوستدار ایران است و وجدان دارد، فارغ از گرایش‌های مختلف در این زمینه اهتمام کند. درواقع رهبری از مسئولان، انتظار کارهای فوق‌العاده داشتند.

این نکات کافی است تا به اهمیت توجه به موضوع آسیب‌های اجتماعی در کشور بی‌برسیم. آنچه می‌توانم به آن اشاره کنم این‌که در طول سال‌های متمادی، کاهشی در روند آسیب‌های اجتماعی و جرایم نیفتاده است. تأملی برماده ۸ قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور نشان می‌دهد دولت باید تا پایان این برنامه این‌گونه عمل کند: دولت مکلف است طبق قوانین مربوط و مصوبات شورای اجتماعی به منظور پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی، نسبت به تهیه طرح جامع کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی با اولویت اعتیاد، طلاق، حاشیه‌نشینی، کودکان کار و مفاسد اخلاقی اقدام کند به‌گونه‌ای که آسیب‌های اجتماعی در انتهای برنامه به ۲۵ درصد میزان کنونی کاهش یابد. البته پایان کار دولت دوازدهم و پایان سال اجرای برنامه ششم توسعه، اکنون یعنی سال ۱۴۰۰ است، نکته بعدی این‌که دولت گزارش کند در کدام یک از مسائل و آسیب‌های اجتماعی در طول این سال‌ها روند کاهش داشتیم و در کدام موارد توانسته به کاهش ۲۵ درصدی مورد اشاره در برنامه ششم توسعه دست یابد؟ در اعتیاد، مفاسد اخلاقی، بحث کودکان کار و خیابان، طلاق یا حاشیه‌نشینی؟

طبق سند احدا، بهسازی، نوسازی و توانمندسازی بافت‌های فرسوده مصوب شهرداری ۹۳ در هیات وزیران قرار بود تا سال ۱۴۰۴ همه این مناطق دارای حد متوسط خدمات عمومی شوند. همچنین طبق ماده ۸۰۵ قانون برنامه ششم توسعه، دولت موظف شده بود پیوست‌های اجتماعی در طراحی برنامه‌های کلان توسعه‌ای، ملی و بومی با توجه به آثار محیطی آنها و به‌منظور کنترل آثار یادشده و پیشگیری از ناهنجاری‌ها و آسیب‌های اجتماعی با تصویب شورای اجتماعی کشور اردوبین کند و این نامه اجرایی این بند به پیشنهاد وزارت کشور (سازمان امور اجتماعی) به تصویب هیأت وزیران برسد اما تا امروز حتی آیین‌نامه این قانون ابلاغ نشده چه رسد به این‌که پیوست اجتماعی طرح‌ها و برنامه‌ها تهیه شود.

به‌رغم این‌که به موضوع آسیب‌های اجتماعی، بودجه قابل‌توجهی در این حوزه ابلاغ شد ولی در عمل شاهد مشهودتر شدن حضور معتادان مواد مخدر، روند افزایشی مصرف‌کنندگان مشروبات الکلی، خشونت‌های اجتماعی و خانگی، خودکشی، کودکان کار و خیابان، مفاسد اخلاقی و... در جامعه هستیم. حتی در زمینه توسعه ورزش‌انسان اجتماعی با این‌که مطابق قوانین و شهرهای بالای ۵۰ هزار نفر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه ششم توسعه باید زیرساخت‌های لازم از قبیل خودروهای استاندارد، ساختار و... هنوز به جایی نرسیده است. در زمینه سکونتگاه‌های غیررسمی (حاشیه‌نشین) نیز شناسایی و بهبود نقاط آسیب‌خیز با وجود اهمیت این مناطق کارهای اثرگذار و پایداری که به نهادسازی منجر شود، صورت نگرفت. البته تأسیس دفاتر تسهیلگری گامی بود که برداشته‌شده اما آثار آن را اکنون نمی‌توان ارزیابی کرد، هرچه معتقدم پایداری این دفاتر هم از نظر منابع مالی دچار چالش خواهد شد. همچنین با وجود تأکید قانون بر برنامه‌ریزی برای مدیریت و توزیع متناسب فعالیت، جمعیت و مهاجرت در کشور و ممانعت از توسعه حاشیه‌نشینی با رویکرد تقویت مبادی مهاجرت به‌گونه‌ای که سالانه ۱۰ درصد این مناطق و جمعیت حاشیه‌نشین کاهش یابد، مشخص نیست به مقدار از این تکلیف قانونی عملیاتی شده است. این در حالی است که آمار کاهش ۲۵ درصدی کودکان کار که در قانون برنامه ششم تصویب شده بود هم عملیاتی نشده است. بنابراین معتقدم دولت بعدی در باتلاق آسیب‌های اجتماعی گرفتار خواهد شد.

اهمیت حفظ محققان در ۳۰ سالگی رویان

احساس ما به عنوان دانش‌آموزان و دانشجویان قبل از انقلاب که مسائل سیاسی و توسعه ایران را پیگیری می‌کردیم، این بود کشور ما به لحاظ علمی و فناوریانه و اقتصاد متکی بر دانش ملی به عمد عقب نگه داشته می‌شود. علت هم تقریباً مشخص بود: غرب به اهمیت توسعه علمی و فناوریانه در ایجاد اقتدار دفاعی و نظامی و اقتدار اقتصادی پی برده بود و می‌خواست آن را در انحصار خود نگه دارد و در نهایت کشورهای جهان سوم اگر علاقه به پیشرفت و توسعه صنعتی دارند، توسعه صنعت آنها باید در قالب مونتاژ باشد.

که طراحی و تجهیزات آن را شرکت‌های غربی تأمین کنند. پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران و دمیده شدن روحیه خودباوری در مردم به‌ویژه نسل جوان دانشجوی و دانشگاهی، جهاد دانشگاهی در ۱۶ مرداد ۱۳۵۹ تأسیس شد. یکی از اهداف اصلی تأسیس این نهاد، انجام تحقیقات کاربردی در تأمین نیازهای فناوریانه امروز و فردای کشور بود تا ضمن حرکت در جهت نیل به خودکفایی، باعث ایجاد خودباوری واقعی و غرور ملی در کشور شود. در حوزه فنی و مهندسی و کشاورزی، بیشتر نگاه ما در جهاد دانشگاهی با توجه به وابستگی و نیاز صنعت‌ها، تولید فناوری‌های روز و تجاری‌سازی آنها بود. در حوزه پزشکی و با درایت مرحوم دکتر کاظمی‌آشتیانی در جهاد علوم پزشکی ایران، نگاه به آینده علم پزشکی در دنیا و ضرورت پرداختن ما در جهاد دانشگاهی به آن معطوف شد. موضوع مورد انتخاب هم بحث سلول درمانی یا طب بازسازی بود که به‌تازگی در دنیا مورد توجه قرار گرفته بود و ما در ایران و جهاد دانشگاهی به موقع به آن پرداختیم و رویان متولد چنین طرز تفکری در نگاه درست به آینده پزشکی از سوی دکتر کاظمی و همکاران گرانقدر جهاد اش بود. من مهم‌ترین تأثیر رویان را در ایجاد خودباوری در نسل جوان دانشجو، استادان و محققان در ورود به بحث زیست‌فناوری می‌دانم. موفقیت در حرکت در مرزهای علم، تبدیل یافته‌های علمی به فناوری و آوردن فناوری به بایین برای مداوای مردم و کاهش آلام آنها بزرگ‌ترین خدمت در باور به انجام کارهای بزرگ علمی و فناوریانه و به‌کارگیری آن در خدمت به مردم بوده است.

ادامه حمایت روحی از سوی مسئولان ارشد نظام و به‌ویژه رهبر معظم انقلاب که تا به حال ادامه داشته است، فرهنگ جهادی و عشق و به‌رغم کار تمام وقت و پر دلبهره در تجاری‌سازی اصلی نگهداشت نیروهای توانمند این نهاد در ادامه فعالیت‌هایشان بوده است. نکته‌ای که در این سال‌ها به‌ویژه سال گذشته و امسال ما را در حفظ نیروهای توانمند، دانشمند و فناوری و جذب نیروهای نخبه جوان بسیار نگران کرده، مسابقه حقوقی است که بین وزارت بهداشت و وزارت علوم به‌ویژه در سال گذشته و سال ۱۴۰۰ شکل گرفته است. به صورت طبیعی همیشه اختلاف حقوقی بین ۵۰ تا ۵۰ درصد میان حقوق اعضای هیأت علمی و محققان فناور ما با اعضای هیأت علمی وزارتین وجود داشته است و آن را پذیرفته بودیم که در یک محیط فرهنگی علمی و جهادی و به‌رغم کار تمام وقت و پر دلبهره در تجاری‌سازی فناوری در مقایسه با تدریس استادان محترم، قابل تحمل است. ولی از سال گذشته شرایط به‌گونه‌ای شکل گرفته است که فاصله به قدری دارد عمیق می‌شود که در حال شکل‌گیری یک مهاجرت معکوس افراد محقق و فناور خود به دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی وزارت علوم و بهداشت باشیم. تبدیل یک محقق فناور به یک مدرس صرف، ضایعه‌ای برای توسعه فناوریانه کشور خواهد بود و تقاضا داریم مسئولان در تصمیم‌گیری‌شان به این مسائل توجه کنند. مسأله مهاجرت افراد متخصص چه در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و چه در بنگاه‌های تولیدی و خدماتی و شرکت‌ها و سازمان‌های بزرگ کشور مسأله‌ای است که به صورت کلان باید حل شود و شرایطی به وجود بیاید که ضرورت مهاجرت از ذهن برخی افراد از بین برود، حل این مشکل برای قشری خاص، باعث بروز مشکل در حوزه‌های دیگر می‌شود. امروز مؤسسات تحقیقاتی بزرگی مثل رویان و سایر مجموعه‌های مشابه در جهاد دانشگاهی و مؤسسات مشابه در معرض خطر جدی در حفظ و جذب نیروهای توانمند هستند.

حمیدرضا طبیبی

رئیس
جهاد دانشگاهی

محمدباقر خرمشاد

استاد دانشگاه

نکته

مشارکت بالا ظرفیت‌ساز است

همه‌نظام‌های سیاسی مبتنی بر جمهوری ترجیح می‌دهند در همه انتخابات‌هایی که برگزار می‌کنند، مشارکت سیاسی از میانگین مشارکت‌های سیاسی در دنیا بالاتر باشد. به این جهت که مشارکت بالا برای آن نظام سیاسی ظرفیت‌ساز می‌شود، هر چند واقعیت مشارکت سیاسی در همه جوامع این‌گونه نیست که خطی و همیشه صعودی باشد، بلکه در همه جوامع، تابعی از مجموعه‌ای متغیرها بوده و سینوسی است. این قاعده در مورد کشور ما هم صادق است و انتخابات ما بالای متوسط میانگین جهانی بوده است. در شرایط کنونی نیز اهمیت بالای مشارکت سیاسی نه فقط از جهت ظرفیت‌سازی، بلکه به دلیل شرایط خاصی است که ایران طی چند سال گذشته در آن قرار گرفته که به موجب آن میزان مشارکت سیاسی، خصلت تحدیدزدایی پیدا کرده است.

در توضیح این موضوع باید گفت آمریکا ترامپ راهبردی در قبال ایران پیش گرفت که آن را فشار حداکثری نام‌گذاری کرد و به‌زعم خود بی‌سابقه‌ترین تحریم‌ها را علیه ملت ایران اعمال کرد که مردم ایران را تحت فشار حداکثری قرار داده و بر نظام سیاسی موجود بشورانند تا به این ترتیب اهدافش تأمین شود. در شرایط فعلی هر چند هنوز باید به وعده‌های انتخاباتی خود درخصوص ایران عمل نکرده، اما در هر صورت به دلیل از بین رفتن قدرت مجموعه اهرم‌های فشار ترامپ؛ امروز شاهد گشایش‌هایی از جمله انجام مذاکرات وین، مذاکره با عربستان در بغداد و وارونه شدن بازآرندگی رژیم صهیونیستی در قبال ایران هستیم که می‌توان آنها را نشانه‌های مثبت مقاومت حداکثری مردم ایران عنوان کرد. اما باید توجه داشته باشیم یک ایستگاه باقی مانده که به نظر می‌رسد تنها ابزار آمریکا و دشمنان جمهوری اسلامی برای بهره‌برداری از فشار حداکثری موضوع انتخابات باشد. آنها تلاش می‌کنند فشار حداکثری را در عرصه انتخابات با انجام اقداماتی از جمله (تبلیغ پوپش رای نمی‌دهیم) به فشار مبنی تبدیل کنند.

آنها تصور می‌کنند اگر بتوانند فشار حداکثری را در این پوپش محقق کنند، می‌توانند محصول خوبی از فشار حداکثری چند ساله به دست آورند. در این مسیر، پایین آمدن مشارکت باعث ادامه چرخش فشار حداکثری خواهد شد که این اتفاق می‌تواند برای ملت، دولت و کپان ایران خطرناک باشد. در حالی که چنانچه مشارکت بالا رود، چرخه فشار حداکثری قطع خواهد شد.

بنابراین اگر قرار باشد در یک اقدام ملی آخرین میخ را بر تابوت فشار حداکثری بزنیم، باید در انتخابات مشارکت بالا رود تا آمریکا از حرکت ناجوانمردانه مایوس شده و این چرخه بشکند. در غیر این صورت آمریکا به صورت دائم در وسوسه آزمودن فشاری بر فشارهای قبلی خواهد بود. در پایان تأکید می‌کنم مشارکت بالا می‌تواند ظرفیت‌ساز، تحدیدزدا و قطع‌کننده زنجیره فشار حداکثری، همچنین آغاز فصل جدیدی برای معامله پایاپای با آمریکا در دنیای سیاسی طی چهار سال آینده باشد.

یادداشت

نقش آفرینی‌های سردار حجازی راهگشای مدافعان انقلاب

اسماعیل کوثری

مشاور
فرمانده سپاه

شهید سردار حجازی پس از دفاع مقدس در سپاه و بسیج و نیز ستادکل نیروهای مسلح مسئولیت‌های خطیر و مهمی عهده‌دار شد که از جمله آنها می‌توان به فرماندهی نیروی مقاومت بسیج، ریاست ستاد مشترک سپاه، جانشین فرمانده کل سپاه و معاونت‌آمد و...

اشاره کرد. وی در تمام این مسئولیت‌های بزرگ سربلند و موفق بوده است.

ایشان تمام زندگی خود را با اخلاص در سنگرهای مختلف خدمتگزاری به‌خصوص در دوران دفاع مقدس و پس از آن در سمت‌های مختلف، وقف پاسداری و دفاع از ارزش‌های والای انقلاب اسلامی و خدمت به میهن اسلامی کرد و کارنامه پرافتخاری به یادگار گذاشت. وی سراپا مجاهدت بود، فکری پویا داشت و نیرویی یکسره در خدمت اسلام و انقلاب بود. ایشان یک فرمانده خلاق بود که رفتارش با همکاران و زیردستانش براساس سلسله مراتب نبود و براساس نفوذ قلبی و احترام درونی فرماندهی می‌کرد.

از سوی دیگر باید به نقش آفرینی‌های سردار حجازی در دفاع مقدس هشت ساله و جبهه مقاومت اسلامی اشاره کرد که برای همیشه ماندگار و راهگشای مدافعان انقلاب در صیانت از امنیت و اقتدار ملت ایران خواهد بود. نقش آفرینی‌های حماسی آن شهید در طول سال‌های پس از انقلاب به‌ویژه نقش بسیج‌کنندگی رزمندگان در دفاع مقدس از جنگ تحمیلی تا جبهه‌های مبارزه با داعش و تروریسم تکفیری برای همیشه ماندگار خواهد بود.

شهید حجازی مجاهد بصیر و سردار ولایت‌مدار خدمات ارزشمندی برای تأمین امنیت، جذب و پرورش جوانان مومن و انقلابی و ارتقای توانمندی‌های صنعت دفاعی انجام داد و در جبهه مقاومت نیز استوانه‌ای قابل اتکاء برای رزمندگان مقابله با داعش و رژیم صهیونیستی، به‌خصوص در لبنان به شمار می‌رفت.

ایشان عمر خویش را صرف ایثار و فداکاری در راه خدمت و دفاع از این کشور کرد و به این ترتیب خدمات مخلصانه سردار حجازی در ایران، عراق، سوریه و لبنان از خاطرها فراموش نمی‌شود. سال‌ها مجاهدت وی در جبهه‌های مختلف مبارزه و جهاد، چهره‌ای ماندگار و اسطوره‌ای فراموش‌نشدنی از وی به جا گذاشت.